

Sygn. akt VU 445/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania D. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 maja 2018 r.

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 445/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 maja 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił D. P. prawa do emerytury górniczej wskazując, że nie udokumentował żadnego okresu pracy górniczej.

W dniu 25 maja 2018 roku D. P. złożył odwołanie od powyższej decyzji, w którym wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury górniczej wskazując, że ze świadectwa pracy górniczej jak też protokołu z posiedzenia komisji weryfikacyjnej wynika, że wykonywał pracę górniczą na stanowisku operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania. Organ rentowy podniósł, że nie zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej następujących okresów zatrudnienia:

- od 3 października 1978 roku do 31 maja 1989 roku oraz od 1 października 2002 roku do 16 listopada 2016 roku, ponieważ stanowisko operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce nie jest pracą górniczą i nie figuruje w załączniku nr 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 1994 roku;

- od 16 listopada 2006 roku do nadal na stanowisku operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, ponieważ wnioskodawca wykonywał te same czynności jak przed zmianą nazewnictwa stanowiska pracy tj. przed 17 listopada 2016 roku;

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca D. P. urodzony w dniu (...), złożył w dniu 7 marca 2018 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale wniósł o przekazanie zgromadzonych na nim środków na dochody budżetu państwa.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-4 akt emerytalnych)

Wnioskodawca jest zatrudniony w (...) z siedzibą w R. od 3 października 1978 roku na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie zatrudnienia zajmował następujące stanowiska:

- od 3 października 1978 roku do 30 kwietnia 1979 roku na stanowisku kierowcy w oddziale (...);
- od 1 maja 1979 roku do 31 sierpnia 1992 roku na stanowisku kierowcy w oddziale (...)
- od 1 września 1992 do 16 listopada 2006 roku na stanowisku kierowcy- mechanika na oddziale (...);
- od 17 listopada 2006 roku do nadal na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce na oddziale (...)

(dowód: umowa o pracę z dnia 3 października 1978 roku k. 1 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 17 października 1978 roku k. 5 akt osobowych, angaż z dnia 22 maja 1979 roku k.6 akt osobowych, angaż z dnia 6 września 1992 roku k.24 akt osobowych, wniosek o zmianę nazwy stanowiska pracy k.48 akt osobowych, zgłoszenie rozpoczęcia wykonywania pracy górniczej k.49 akt osobowych, angaż z dnia 29 grudnia 1992 roku k.50 akt osobowych, świadectwo wykonywania pracy górniczej, k. 6 akt emerytalnych)

W okresach zatrudnienia od 3 października 1978 roku do 31 maja 1989 roku oraz od 1 października 2002 roku do nadal wnioskodawca wykonywał prace na odkrywce w układzie (...) (koparka-taśmociąg-zwałowarka). Przez cały ten okres wnioskodawca pozostawał do dyspozycji komórek organizacyjnych przewożących pracowników kopalni odkrywkowej po terenie wykopu i przedpola kopalni. Był on kierowcą samochodu ciężarowego osobowego, którym przewoził poszczególne brygady pracownicze po odkrywce. Wyjeżdżał on o godzinie 7:15 a wracał o godzinie 14:15.

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy z dnia 17 lipca 2018 roku k. 14 akt sprawy, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 6 listopada 2018 roku 00:32-9:14 k.17-18)

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna na posiedzenie, które odbyło się 31 marca 2009 roku uznała, że wnioskodawca w okresie:

- od 3 października 1978 roku do 30 kwietnia 1979 roku na stanowisku kierowcy w oddziale (...) faktycznie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tj. stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 6;
- od 1 maja 1979 roku do 31 maja 1989 roku na stanowisku kierowcy w oddziale (...) faktycznie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tj. stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 6;
- od 1 października 2002 roku do 16 listopada 2006 na stanowisku kierowcy- mechanika w oddziale (...) faktycznie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tj. stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 6;
- od 17 listopada 2006 roku do 14 stycznia 2007 na stanowisku na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce w oddziale (...) faktycznie wykonywał pracę na stanowisku kierowcy- operatora

samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tj. stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 6.

(dowód: protokół z posiedzenia Komisji Weryfikacyjnej z dnia 31 marca 2009 roku k. 11 akt emerytalnych)

W dniu 13 lutego 2018 roku (...) z siedzibą w R. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazała, że w okresie zatrudnienia od 3 października 1978 do nadal w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą w okresach:

- od 3 października 1978 roku do 31 maja 1989 roku na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tj. stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 6;

- od 1 października 2002 roku do nadal na stanowisku kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tj. stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 6.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej dnia 13 lutego 2018 roku k. 6 w aktach emerytalnych)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm..)

Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy emerytura górnicza przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) ukończył 55 lat życia;

2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej

co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Zgodnie z art. art. 50b w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei w myśl art. 50 c ust. 1 pkt 4 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie zaliczane jest do pracy górniczej oraz wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 roku Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 roku, Nr 30, poz. 154). Wykaz ten obowiązuje jednak jedynie w takim zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. A zatem zakładowe wykazy stanowisk, na których wykonywana jest praca górnicza, muszą być zgodne z wykazem nr 2 stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, obejmującego stanowiska pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą lub wykazem nr 3 stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, obejmującego stanowiska pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym. Jednakże dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej, nie przesądza jeszcze o zaliczeniu zatrudnienia na tym stanowisku do pracy górniczej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999, nr 6, poz. 213, z dnia 22 marca 2001r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002, nr 22, poz. 553 oraz z dnia 2 czerwca 2010r., I UK 25/10, LEX nr 621137). Rozporządzenie wykonawcze nie może zatem przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych wnioskodawcy.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy wnioskodawca wykonywał pracę górniczą w okresie zatrudnienia w (...) w B. (obecnie w (...) z siedzibą w R.) od 3 października 1978 roku do 31 maja 1989 roku oraz od 1 października 2002 roku do chwili wydania zaskarżonej decyzji.

Wnioskodawcy podnosił, że w tym okresie tak jak wynika z wystawionego mu przez (...) z siedzibą w R. świadectwa pracy górniczej wykonywał pracę kierowcy - operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce wymienionej w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 2 poz. 6, a organ rentowy zaprzeczał temu z uwagi wskazując, że stanowisko kierowcy- operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce nie jest wymienione w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku w zał. Nr 2 poz. 6.

Należy podnieść, że treść świadectwa wykonywania pracy górniczej nie została w sposób prawidłowy sformułowana, gdyż nie określa rodzaju prac, które faktycznie wykonywał skarżący, jak tego wymaga art. 50c ustawy, a jedynie zajmowane przez niego stanowisko wymienione w załączniku nr 2 poz. 6 rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994r. Tymczasem o uznaniu konkretnej pracy (wykonywanych czynności służbowych) za pracę górniczą w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych decyduje charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika, a nie nazwa stanowiska, protokół komisji weryfikacyjnej czy wreszcie świadectwo pracy. Zatem kierowca-operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce tylko wtedy uzyska potwierdzenie zatrudnienia przy pracy górniczej, gdy na odkrywce w kopalni węgla brunatnego pracował przy urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-04-04, I UK 440/11).

Stwierdzenie zatem przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy górniczej, iż skarżący od 3 października 1978 roku do 31 maja 1989 roku oraz od 1 października 2002 roku do nadal zajmował stanowisko wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia poz. 6, nie jest jeszcze równoznaczne z wykonywaniem przez niego pracy, o której mowa w art. 50c ustęp 1 pkt 4 ustawy, jak chce skarżący. Zwłaszcza, że jak wynika z akt osobowych pracodawca w okresie

od 3 października 1978 roku do 16 listopada 2006 roku nie powierzył skarżącemu stanowiska kierowcy-operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, ale zajmował on stanowisku kierowcy. Stanowisko kierowcy-operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce wnioskodawca zajmował dopiero od dnia 17 listopada 2006 roku. Należy podkreślić, że zmiana nazewnictwa zajmowanego stanowiska przy niezmiennych obowiązkach w całym spornym okresie, co potwierdza skarżący oraz charakterystyka pracy wystawiona przez pracodawcę nie może doprowadzić do zmiany charakteru wykonywanej pracy.

Legitymowanie się zatem przez skarżącego świadectwem wykonywania pracy górniczej nie oznacza jeszcze, że rzeczywiście wykonywał on prace górnicze. Świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, a li tylko dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych ani ich nie pozbawia.

Nie ma racji organ rentowy, że stanowisko kierowcy-operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce nie jest wymienione w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994 roku. Stanowisko takie wymienione jest w Załączniku Nr 2 poz. 6., ale sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy na tym stanowisku nie uprawnia do uznania, że wykonywał on prace górniczą. Ustawodawca wymaga bowiem, aby pracownik wykonywała określony rodzaj pracy wymienione w art. 50 c ust. 1 pkt 4 tj. przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewożeniu nadkładu i złożeń, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych.

Ponieważ organ rentowy zaprzeczał prawdziwości świadectwa co do charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie (spór dotyczył dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca), ciężar wykazania prawdziwości tego dokumentu prywatnego w myśl art. 253 zd. 2 k.p.c. spoczywał na wnioskodawcy jako osobie, która chce z tego dokumentu skorzystać.

Skarżący domagając się zaliczenia spornego okresu do stażu górniczego winien wykazać, że na zajmowanych stanowiskach wykonywał prace wymienione w art. 50 c ustęp 1 pkt 4 ustawy emerytalnej. Tymczasem z zeznań wnioskodawcy wynika, że w spornych okresach od 3 października 1978 roku do 31 maja 1989 roku oraz od 1 października 2002 roku do nadal przewoził on jako kierowca samochodu ciężarowego pracowników kopalni odkrywkowej po terenie wykopu i przedpola kopalni. Powyższe potwierdza także charakterystyka stanowiska pracy sporządzona przez pracodawcę. Praca polegająca na przewożeniu samochodem ciężarowym pracowników po terenie odkrywki wnioskodawcę praca nie jest pracą górniczą, nie mieści się bowiem w pojęciu prac przy przewożeniu nadkładu i złożeń, które to prace wymienione są w art. 50c ustęp 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wnioskodawca – wbrew świadectwu pracy - nigdy nie wykonywał obowiązków kierowcy-operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce .

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.